

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง “กระบวนการสร้างการเมืองภาคประชาชน ของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด จังหวัดเพชรบูรณ์” มุ่งเน้นอธิบายเพื่อศึกษาขั้นตอนและวิธีการในการสร้างการเมืองภาคประชาชน ศึกษาถึงปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อกระบวนการสร้างการเมืองภาคประชาชนและหาแนวทางข้อเสนอแนะในสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด จังหวัดเพชรบูรณ์

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1.1.1 เพื่อศึกษาขั้นตอนและวิธีการในการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด จังหวัดเพชรบูรณ์

1.1.2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อกระบวนการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด จังหวัดเพชรบูรณ์

1.1.3 หาแนวทางข้อเสนอแนะในสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด จังหวัดเพชรบูรณ์

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาจากประชากร จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ผู้นำฝ่ายบริหารท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลชัยสมอทอด อำเภอวังสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ รวม 4 คน กลุ่มที่ 2 ผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด อำเภอวังสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 12 คน และกลุ่มที่ 3 ตัวแทนภาคประชาชน ได้แก่ ประธานชุมชนหรือกรรมการชุมชนเขตเทศบาลตำบลชัยสมอทอด อำเภอวังสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

สำหรับกลุ่มตัวอย่างวิจัย มีจำนวน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้นำฝ่ายบริหารท้องถิ่น ได้แก่ นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี และปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลชัยสมอทอด รวม 4 คน กลุ่มที่ 2 ผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติ ได้แก่ สมาชิกสภาเทศบาลตำบลชัยสมอทอด จำนวน 12 คน

และกลุ่มที่ 3 ตัวแทนภาคประชาชน ได้แก่ ประธานชุมชนหรือกรรมการชุมชนเขตเทศบาลตำบล
 ชับสมอทอดที่สมัครใจให้ข้อมูล จำนวน 10 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 26 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสัมภาษณ์เมื่อได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม
 ตัวอย่างวิจัยแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงตามประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ แล้วทำการ
 วิเคราะห์เนื้อหาสรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้นำฝ่ายบริหารท้องถิ่น กลุ่มผู้นำฝ่ายนิติ บัญญัติ และตัวแทนภาคประชาชน

เพศ

- พบว่ากลุ่มผู้นำฝ่ายบริหาร เป็นชาย 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75 กลุ่มผู้นำฝ่าย
 นิติบัญญัติ เป็นชาย 10 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และกลุ่มผู้นำภาคประชาชนเป็นชาย 7 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 70

อายุ

- พบว่ากลุ่มผู้นำฝ่ายบริหารส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 45-54 ปี จำนวน 2
 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ขณะที่กลุ่มผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 45-54 ปี และอายุ
 ระหว่าง 55-64 ปี มีจำนวนเท่ากัน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 และในด้านกลุ่มผู้นำภาคประชาชน
 ส่วนใหญ่ มีอายุ 45-54 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50

ระดับการศึกษา

- พบว่ากลุ่มผู้นำฝ่ายบริหารจำนวนมากที่สุดจบการศึกษาระดับปริญญาตรี
 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ขณะที่กลุ่มผู้นำฝ่ายนิติบัญญัติจำนวนมากที่สุดจบการศึกษาระดับ
 ม.ศ.4-ม.ศ.5 หรือ ม.4-ม.6 หรือ ปวช. มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 และในด้านกลุ่มผู้นำภาค
 ประชาชนจำนวนมากที่สุดจบการศึกษาระดับ ป.4-ป.7 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 90

ตอนที่ 1 ขั้นตอนและวิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชน

1.1 ขั้นตอนการสร้างการเมืองภาคประชาชน

ผลการศึกษาพบว่า

ขั้นตอนในการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด ผู้วิจัย
 จะขอเสนอ ดังนี้

1.1.1 การให้ความรู้ทางการเมือง

จากการศึกษาพบว่า การให้ความรู้ทางการเมือง คือ (1) ให้ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิทางการเมืองตามแนวทางประชาธิปไตย (2) เพิ่มบทบาททางการเมืองให้กับประชาชนมากกว่าการทำหน้าที่ในการเลือกตั้ง เพื่อเป็นการเสริมสร้างแนวทางการเมืองภาคประชาชน เป็นการพัฒนาด้านสิทธิของประชาชน เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน ชุมชน และมีพลังเข้มแข็งเพียงพอที่จะไปคานอำนาจกับพรรคการเมือง ที่จะมาแข่งขันทรัพยากรธรรมชาติ และผลประโยชน์ของประชาชนไป (3) การตรวจสอบควบคุมนักเลือกตั้งอย่างเป็นกระบวนการ (4) ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการกำหนดนโยบาย การออกกฎหมาย และในด้านการพัฒนาท้องถิ่นในทุกด้าน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังโดยไม่มีการปิดกั้นหรือบิดเบือนจากนักการเมือง (5) เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการของเทศบาล โดยรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและให้ประชาชนออกสิทธิออกเสียงได้ในทุกเรื่องที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม และไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง

1.1.2 การสร้างความสำนึกทางการเมือง

จากการการศึกษาพบว่า การสร้างความสำนึกทางการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด คือ (1) การร่างหรือพัฒนากฎหมายกำหนดอำนาจการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นทางการ (2) การกำหนดเป็นนโยบายให้เป็นรูปธรรม โดยให้องค์กรต่างๆ ในชุมชนกับเทศบาลร่วมกันจัดทำแผนงาน โครงการกำหนดแนวทางร่วมกัน (3) ลดบทบาทและอำนาจของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้มีอำนาจน้อยลง เพิ่มบทบาทให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้น (4) มีการวางแผนตามขั้นตอนมีการจัดตั้งงบประมาณให้ชุมชน โดยขั้นตอนการดำเนินการใดๆ ก็ตามจะต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นอย่างเป็นทางการ การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน ชุมชน สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในชุมชนให้เห็นความสำคัญในสิทธิหน้าที่และความเป็นเจ้าของชุมชน สร้างประชาสังคมชุมชนให้มีความเข้มแข็งตามวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน และในการสร้างจิตสำนึกนั้นควรให้นักการเมืองท้องถิ่นรับบทบาทหน้าที่ของตน มีคุณธรรม จริยธรรม และยึดหลักธรรมมาภิบาลให้ประชาชนเชื่อมั่นศรัทธาเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน ปรับปรุงด้านการประชาสัมพันธ์ สื่อสาร ข่าวสารด้านการเมืองหรือความรู้ด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ที่ทำให้เกิดการพัฒนาการเมืองได้

1.2 วิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชน

1.2.1 การอบรมให้ความรู้ทางการเมือง

จากการศึกษาพบว่า วิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด ต้องให้ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทางด้านการเมืองจากหน่วยงานที่มีความรู้ความชำนาญในด้านการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ด้วยการจัดฝึกอบรมให้

ความรู้ด้านการเมืองภาคประชาชนที่ถูกต้อง ยึดหลักตามข้อกำหนดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ด้านสิทธิหน้าที่ของพลเมืองและให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารโดยทั่วถึง มีการติดตามข่าวสารบ้านเมืองจากสื่อต่างๆ หลายๆ ด้าน นำมาวิเคราะห์ปัญหาด้วยตนเอง กับกลุ่มเพื่อน กลุ่มนักวิชาการ และบุคคลที่มีแนวคิดอุดมการณ์เหมือนกัน สร้างจิตสำนึกของประชาชนให้เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวมไม่ลุ่มหลงในโลภภักิวัฒน์ ให้ความสำคัญกับการรักษาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการเคารพสิทธิในวิถีชีวิตของชุมชน เทศบาลจะต้องเปิดกว้างให้องค์กรภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาในด้านต่างๆ เพื่อเกิดความเข้มแข็งในชุมชน มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจากสื่อที่มีอยู่ การจัดให้มีการลงมือปฏิบัติ หรือการจำลองสถานการณ์ให้เกิดขึ้น เพื่อประชาชนจะได้มีความเข้าใจในด้านการเมืองภาคประชาชนที่เป็นรูปธรรม มีการปรึกษาหารือ หรืออภิปรายประเด็นปัญหาที่หยิบยกมาพิจารณากันอย่างกว้างขวาง ทุกคนต้องการมีส่วนร่วมในการอภิปราย และสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ในประเด็นปัญหาที่พิจารณา

1.2.2 การมีส่วนร่วมด้านการเมืองทางตรง

จากการศึกษาว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองทางตรงจะต้องมีกระบวนการกล่อมเกลாதองการเมือง โดยเริ่มตั้งแต่ ที่บ้าน โรงเรียน ประชาสังคม และสนับสนุนโดยภาครัฐ มีการเชื่อมโยงกับทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ที่มีอยู่เดิม เพื่อมิให้เกิดความรู้สึกว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากเกินไป มีการฝึกฝนสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตั้งแต่ในครอบครัวก่อนเป็นพื้นฐาน แล้วพัฒนามาเป็นกิจกรรมของสังคม โดยกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง

ตอนที่ 2 ปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างการเมืองภาคประชาชน

ผลการศึกษาพบว่า

ปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด ดังนี้

2.1 เจตนารมณ์ของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลตำบลชัยสมอทอด

จากการศึกษาพบว่า ทุกฝ่ายมีความเห็นทางบวกมีเจตนารมณ์ความต้องการที่จะสร้างการเมืองภาคประชาชนให้เกิดขึ้นในเทศบาลตำบลชัยสมอทอดเพื่อประชาชนจะได้รับรู้ในด้านบทบาทสิทธิหน้าที่ของตน และของตัวแทนในด้านการเมือง โดยจะให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น งบประมาณ พื้นที่สาธารณะ รวมถึงการสร้างสำนึกทางการเมือง การเมืองภาคประชาชนจะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน จะทำให้การจัดทำแผนพัฒนา การจัดสรร

งบประมาณของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลเกิดประโยชน์แก่ประชาชน แต่ละฝ่ายมีความปรารถนาที่จะให้เปิดพื้นที่ทางการเมืองเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองมีสิทธิเสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตย ให้ภาคประชาชนในเทศบาลทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของตัวแทน ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประชาชนมีจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของชุมชนก่อให้เกิดประชาสังคม ชุมชนเข้มแข็ง รวมถึงการตรวจสอบควบคุมการทำงานของนักการเมืองอย่างเป็นทางการ การออกนโยบาย แผนพัฒนา เทศบัญญัติ ให้อยู่ในแนวทาง และทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนส่วนใหญ่

2.2 การสนับสนุนของผู้นำท้องถิ่น

จากการศึกษาพบว่า การสนับสนุนของผู้นำท้องถิ่น แนวทางก็จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาบทบาททางการเมืองเพิ่มขึ้นในด้านการกำหนดนโยบายของแต่ละชุมชน การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองและการบริหาร โดยเน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ ระหว่างประชาชนให้เท่าเทียมกัน สร้างกลไกในการตรวจการทำงานของตัวแทนให้มีประสิทธิภาพด้วยการผลักดันให้เกิดการเมืองภาคประชาชนที่เข้มแข็งเข้ามาเพื่อปกป้องประโยชน์ให้กับชุมชนสังคม นอกจากนี้ยังให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการเมืองในการถ่ายทอดความรู้ ที่จำเป็นต่อการสร้างการเมืองภาคประชาชนด้วย

ตอนที่ 3 แนวทางข้อเสนอแนะในการสร้างการเมืองภาคประชาชน

ผลการศึกษาพบว่า

3.1 ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างการเมืองภาคประชาชนให้ประสบความสำเร็จเป็นจริงได้

จากการศึกษาพบว่า เทศบาลจะต้องสนับสนุนการวิพากษ์การเมืองเปิดพื้นที่ให้ประชาชนแสดงออกทางการเมืองมีการเคลื่อนไหวตั้งกลุ่มการเมืองอย่างเสรี ภาครัฐให้การสนับสนุนทั้งด้านข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริงโดยไม่มีการปิดกั้น รัฐต้องไม่แทรกแซงการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของประชาชน

**3.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบล
ชัยสมอทอด**

จากการศึกษาพบว่า แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลชัยสมอทอด แต่ละฝ่ายมีความเห็นแปลกแยกกันหลายประการ เช่น

ฝ่ายบริหารไม่ยากให้เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลชัยสมอทอด เพราะอาจจะสร้างความแตกแยกให้แก่ชุมชนได้ หรือควรพิจารณาเป็นรายกรณี ถ้าเป็นการเรียกร้องตามสิทธิเสรีภาพ ตามที่กฎหมายกำหนด ก็ควรสนับสนุน แต่ถ้าเป็นการเรียกร้องที่มีกลุ่มผลประโยชน์แอบแฝง ควรดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาดหากมีการกระทำที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ส่วนรวม ด้านฝ่ายนิติบัญญัติมีความเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดีหากเกิดขึ้นได้ เพราะประชาชนจะได้ทำหน้าที่ของภาคพลเมืองไปในแนวทางที่ถูกต้องในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และให้การเคลื่อนไหวนั้นๆ ต้องอยู่ในขอบเขตของกฎระเบียบ ช่วยกันศึกษาหาสาเหตุที่ทำให้ประชาชนออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง ซึ่งการเคลื่อนไหวอาจจะกระทำขึ้นเพื่อให้มีอำนาจในการต่อรองของประชาชนให้เป็นรูปธรรม หรือเกิดจากความเดือดร้อน การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากนโยบายรัฐบาล หรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาการขาดจิตสำนึกทางการเมือง ภาวะผู้นำของข้าราชการนักการเมือง ที่สำคัญการปฏิบัติหน้าที่ของภาคตัวแทนไม่สนองความต้องการให้กับประชาชนซึ่งเป็นส่วนใหญ่ของสังคมได้

3.3 แนวทางการลดบทบาทอำนาจของภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกให้กับตนเอง

จากการศึกษาพบว่า แนวทางการบทบาทอำนาจของภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทางเลือกให้กับตนเอง คือ จะต้องมีการกระจายอำนาจให้กับประชาชน ภาครัฐทำหน้าที่เพียงผู้กำกับดูแลเท่านั้น โดยการกระจายอำนาจมาสู่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน ให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรได้มีสิทธิและอำนาจอย่างชอบธรรมในการกำหนดนโยบายในท้องถิ่นของตน เพิ่มโอกาสและช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์กรภาครัฐอย่างจริงจัง สนับสนุนทางด้านวิชาการประสบการณ์ให้กับประชาชน และปลูกจิตสำนึกแก่ประชาชนให้เห็นว่าการกำหนดทางเลือกผลประโยชน์ของตนเองเป็นหน้าที่ของตนเอง โดยรัฐควรจัดสรรงบประมาณแผ่นดินลงสู่ท้องถิ่นให้มากขึ้น ให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ในการปกป้องรักษาและคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติด้วยชุมชนเอง ประชาชนในชุมชนนั้นๆ ต้องเข้ามาบริหารจัดการปกครองท้องถิ่นด้วยตัวเอง เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นน่าจะมีศักยภาพและภูมิปัญญาความสามารถที่จะทำได้ การตัดสินใจ และการกำหนดอนาคตของท้องถิ่น ควรจะเป็นเรื่องของคนในท้องถิ่นเท่านั้น เจ้าหน้าที่รัฐไม่ควรเห็นการเรียกร้องสิทธิของกลุ่มประชาชนต่างๆ เป็นเรื่องผิดกฎหมายหรืออยู่นอกระบบ ควรกระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนในเรื่องผลประโยชน์ส่วนรวม และไม่ควรวางเฉยในเรื่องที่ตนเองไม่เดือดร้อนโดยตรง

3.4 แนวทางที่จะทำให้การสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมอทอด ประสบผลสำเร็จ

จากการศึกษาพบว่า แนวทางที่จะทำให้การสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมทอตประสบผลสำเร็จ คือ จะต้องเกิดจากการที่กลุ่มประชาชนรวมตัวกันก่อตั้งขึ้นเองโดยธรรมชาติมิได้จัดตั้งโดยหน่วยงานของรัฐ มีวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรมที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และส่วนรวม มิใช่เกิดขึ้นโดยการชักจูงโดยกลุ่มผู้แสวงหาประโยชน์ การพัฒนากฎหมายกำหนดอำนาจการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ควบคุมบทบาทและอำนาจของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้อำนาจน้อยลง และปลุกจิตสำนึกทางการเมืองรวมถึงเสริมสร้างความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน ปลุกฝังแนวคิดอุดมการณ์ในความเป็นเจ้าชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง การรวมตัวของภาคประชาชนควรอยู่ในกรอบของกฎหมาย หลีกเลี่ยงการละเมิดสิทธิของผู้อื่น สร้างหลักสูตรการเมืองภาคประชาชน ปลุกจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตยให้กับทุกภาคส่วนเริ่มจากครอบครัว บ้าน ชุมชน โรงเรียน สถานที่ทำงาน ให้มีการฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรม ศาสนธรรมให้กับผู้ที่ทำหน้าที่ทางการเมือง และปลุกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตยให้นักการเมืองให้เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ของตนเอง และตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนที่คือโอกาสมากที่สุด จะต้องสร้างจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของชุมชนประชาคมร่วมกันเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยระบบใหม่ เพื่อให้ประชาชนมีศรัทธาและตระหนักในคุณค่าของการเมืองภาคประชาชน มีส่วนช่วยแก้ไขปัญหของเทศบาลได้อย่างแท้จริง ปลุกจิตสำนึกประชาชนผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งเกี่ยวกับการเลือกตั้งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ที่ถูกต้อง สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนช่วยตรวจตราและสอดส่องการทุจริตเลือกตั้งหรือด้านงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า การสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบลชัยสมทอตจังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยจะขอนำเสนอข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้คือ

2.1 ขั้นตอนและวิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชน ผู้ศึกษาวิจัยจะขออธิบายดังนี้

2.1.1 ขั้นตอนการสร้างการเมืองภาคประชาชน มี 2 ขั้นตอน คือ

1) การให้ความรู้ทางการเมือง คือ การที่ให้ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิทางการเมืองตามแนวทางประชาธิปไตย เพิ่มบทบาททางการเมืองให้กับประชาชนมากกว่าการทำหน้าที่ในการเลือกตั้ง เพื่อเป็นการเสริมสร้างแนวทางการเมืองภาค

ประชาชน เป็นการพัฒนาด้านสิทธิของประชาชน เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน ชุมชน ให้มีพลังเข้มแข็งเพียงพอที่จะไปคานอำนาจกับพรรคการเมือง ที่จะมาแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติและผลประโยชน์ของประชาชนไป ซึ่งปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับด้านการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความตื่นตัวเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างถูกต้องตามครรลองประชาธิปไตยได้ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไม่พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของท่านใดเนื่องจากว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลในระดับตำบลคือเทศบาลตำบลชัยสมอทอดเป็นการเฉพาะ ซึ่งยังไม่มีการศึกษาในด้านนี้

2) *การสร้างความสำเร็จทางการเมือง* คือ การร่างหรือพัฒนากฎหมายกำหนดอำนาจการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม การกำหนดเป็นนโยบายให้เป็นรูปธรรม โดยให้องค์กรต่างๆ ในชุมชนกับเทศบาลร่วมกันจัดทำแผนงาน โครงการกำหนดแนวทางร่วมกัน ลดบทบาทและอำนาจของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้มีอำนาจน้อยลง เพิ่มบทบาทให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้น สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในชุมชนให้เห็นความสำคัญในสิทธิหน้าที่และความเป็นเจ้าของชุมชน สร้างประชาสังคมชุมชนให้มีความเข้มแข็งตามวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน ในปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นทางการเมืองเนื่องมาจากการที่ประชาชนเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตน ขาดจิตสำนึกทางการเมืองเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมไม่คำนึงถึงประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ดังนั้นต้องปลูกจิตสำนึกให้กับประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากที่สุด เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตน ในขณะเดียวกันเร่งสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับนักการเมืองให้รับบทบาทหน้าที่ของตน มีคุณธรรม จริยธรรม และยึดหลักธรรมาภิบาลให้ประชาชนเชื่อมั่นศรัทธาเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน ทำหน้าที่เพื่อประชาชนอย่างแท้จริง การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไม่พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของท่านใดเนื่องจากว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลในระดับตำบลคือเทศบาลตำบลชัยสมอทอดเป็นการเฉพาะ ซึ่งยังไม่มีการศึกษาในด้านนี้

2.1.2 *วิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชน* มี 2 ขั้นตอน คือ

1) *การอบรมให้ความรู้ทางการเมือง* ควรจัดให้มีหน่วยงานที่มีความรู้ความชำนาญในด้านการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย จัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับการเมืองภาคประชาชน ให้ประชาชนได้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทางการเมืองการเมืองที่ถูกต้องในเรื่องสิทธิหน้าที่ของตนเองในด้านการเมืองการปกครองตามระบอบ

ประชาธิปไตย ในปัจจุบันยังไม่หลักสูตรด้านการเมืองภาคประชาชนที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพทางสังคมประเทศไทย และไม่เปิดกว้างให้โอกาสประชาชนในระดับล่างที่มีสนใจทางการเมืองได้เข้าถึง ส่วนหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรมมุ่งเน้นรับเฉพาะนักการเมือง นักธุรกิจ และชนชั้นนำซึ่งบุคคลเหล่านี้มีเงินทุนมีอำนาจเมื่อได้รับการอบรมก็ยิ่งรู้ทางหนทางที่ไถ่มากกว่าที่นำเอาความรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อสังคม ดังนั้น ต้องระดมความคิดจากทุกภาคส่วนเร่งสร้างหลักสูตรการเมืองภาคประชาชนให้สอดคล้องกับสังคมไทยในปัจจุบัน และจัดการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างถึง โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น ซึ่งการศึกษาอบรมทั้งในระบบและนอกระบบเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจและการปลูกฝังบ่มเพาะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้เพราะกระบวนการศึกษาสามารถเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติได้ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไม่พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของท่านใดเนื่องจากว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการขั้นตอน และวิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลในระดับตำบลคือเทศบาลตำบลชัยสมอทอดเป็นการเฉพาะ ซึ่งยังไม่มีการศึกษาในด้านนี้

2) การมีส่วนร่วมด้านการเมืองทางตรง ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลชัยสมอทอด ผู้นำท้องถิ่นฝ่ายบริหาร ให้ความเห็นว่า ควรมีกระบวนการกล่อมเกลாதงการเมือง โดยเริ่มตั้งแต่ที่บ้าน โรงเรียน ประชาสังคม และสนับสนุนโดยภาครัฐ ขณะที่ ผู้นำท้องถิ่นฝ่ายนิติบัญญัติ ให้ความเห็นว่า ควรเชื่อมโยงกับ ทักษะคิด ความเชื่อ ค่านิยม ที่มีอยู่เดิม เพื่อมิให้เกิดความรู้สึกว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากเกินไป แต่เป็นการให้ความรู้สึกว่าการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นสิ่งที่ใกล้เคียงกับความคิดเดิมๆ เช่น การเสนอร่างกฎหมาย คือ การเสนอความคิดในการพัฒนาหมู่บ้านตำบล ที่เดิมเคยพูดคุยกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในวงสนทนานั้นเอง โดยที่ผู้นำท้องถิ่นภาคประชาชน ให้ความเห็นว่า ควรมีการฝึกฝนสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตั้งแต่ในครอบครัวก่อนเป็นพื้นฐาน แล้วพัฒนามาเป็นกิจกรรมของสังคม แล้วจึงเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและมีความต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองโดยตรง เช่นการเข้าไปตรวจสอบการดำเนินการภาครัฐ หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในโดยไม่ผ่านตัวแทน ซึ่งตรงกับแนวคิดประชาธิปไตยทางตรง (Direct Democracy) ประชาธิปไตยทางตรงเป็นระบบที่ให้ประชาชนเจ้าของอำนาจอธิปไตยเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยด้วยตนเอง หรือร่วมใช้อำนาจอธิปไตยโดยมีองค์ประกอบสำคัญ คือ (1)ประชาชนเป็นผู้ริเริ่ม โดยการริเริ่มนั้นมีสภาพบังคับให้มีการเริ่มต้นกระบวนการ และ (2) ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้าย ประชาธิปไตยทางตรงจึงเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ที่สุดของการเมืองของพลเมือง เพราะพลเมืองเป็นผู้มีส่วนร่วมโดยตรงในการเมืองด้วยการลงมติตัดสินใจของตนเองด้วยตนเองและเพื่อตนเองทุก

เรื่อง โดยไม่มีตัวแทนปกครองแบบประชาธิปไตยสมัยเริ่มแรกที่เกิดในนครรัฐเอเธนส์ของกรีกโบราณ เมื่อประมาณ 500 ปีก่อนคริสตกาล นั่นเอง

2.2 ปัจจัยสำคัญที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างการเมืองภาคประชาชน ผู้ศึกษาวิจัยจะขออธิบายดังนี้

2.2.1 เจตนารมณ์ของผู้นำท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยสมอทอด

ทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และภาคประชาชนมีเจตนารมณ์ที่จะสร้างการเมืองภาคประชาชน โดยมีความต้องการที่จะสร้างการเมืองภาคประชาชนให้เกิดขึ้นเพื่อประชาชนจะได้รับรู้ในด้านบทบาทสิทธิหน้าที่ของตน และของตัวแทนในด้านการเมือง การสร้างความสำนึกทางการเมือง (Political Awareness) ควรจะให้สร้างส่วนเชื่อมโยงให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มขึ้น ให้ภาคประชาชนในเขตเทศบาลเพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานของตัวแทน ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประชาชนควรมีจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของชุมชน ก่อให้เกิดประชาสังคม เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน ชุมชน และกลุ่มคนที่หลากหลายทำให้เกิดองค์กรที่มีคุณภาพ รวมถึงการตรวจสอบควบคุมการคัดเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ กระบวนการ ด้าน ผู้นำท้องถิ่นภาคประชาชน มีแนวคิดที่หลากหลาย ทั้งในด้าน การตรวจสอบการมีจิตสำนึก ประชาสังคม และการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจากความคิดที่มาจากความต้องการของผู้นำท้องถิ่นภาคประชาชนซึ่งส่วนใหญ่มีได้มีตำแหน่งในทางการเมืองจึงมีความต้องการให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมเต็มที่ในการสร้างการเมืองภาคประชาชนทั้งในด้าน การตรวจสอบ การมีจิตสำนึก ประชาสังคม และการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เป็นนิมิตหมายที่ดีเนื่องจากผู้นำฝ่ายบริหารท้องถิ่นมีความเห็นทางบวกต่อการสร้างการเมืองภาคประชาชนดังนั้นการทำให้เป็นรูปธรรมก็คงเกิดขึ้นได้หากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมผลักดัน การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไม่พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของท่านใดเนื่องจากว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลในระดับตำบลคือเทศบาลตำบลห้วยสมอทอดเป็นการเฉพาะ ซึ่งยังไม่มีการศึกษาในด้านนี้

2.2.2 การสนับสนุนของผู้นำท้องถิ่น

การสนับสนุนของผู้นำท้องถิ่น แนวทางก็จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาบทบาททางการเมืองเพิ่มขึ้นในด้านการกำหนดนโยบายของแต่ละชุมชน การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองและการบริหาร โดยเน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ระหว่างประชาชนให้เท่าเทียมกัน สร้างกลไกในการตรวจสอบการทำงานของตัวแทนให้มีประสิทธิภาพด้วยการผลักดันให้เกิดการเมืองภาคประชาชนที่เข้มแข็งเข้ามาเพื่อปกป้องประโยชน์ให้กับชุมชนสังคม ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ของผู้นำท้องถิ่นฝ่ายบริหาร ที่มีความคิดเห็น

เกี่ยวกับแนวทางที่จะผลักดันให้เปิดพื้นที่ทางการเมืองภาคประชาชน ในหลายแง่มุม และน่าจะตรงกับปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างการเมืองภาคประชาชน ในทุกประเด็นกล่าวคือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาททางการเมืองในการกำหนดนโยบาย การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองและการบริหาร โดยเน้นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจและการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ รวมถึงการให้สิทธิและเสรีภาพของประชาชน ในการแสดงความคิดเห็นนั้น ย่อมเป็นการผลักดันให้มีการเปิดพื้นที่ทางการเมืองภาคประชาชนได้เป็นอย่างดี ด้านผู้นำท้องถิ่นฝ่ายนิติบัญญัติ ยังให้ความสำคัญในเรื่องจิตสำนึกทางการเมืองเป็นสำคัญ ผลักดันให้เกิดผู้นำทางการเมืองเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองจากเดิมที่เชื่อว่าประชาธิปไตยมีแต่การเลือกตั้งเท่านั้นให้เป็นรูปแบบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ด้วยการให้ประชาชนเข้ามาบทบาททางการเมืองโดยตรงและสร้างค่านิยมที่ว่าประชาธิปไตยท้องถิ่นชุมชนที่เข้มแข็งด้วยการเมืองภาคพลเมืองหรือการเมืองภาคประชาชน การเปิดโอกาสให้คนหลากหลาย กลุ่มที่แตกต่างทั้งทางความคิด ความเชื่อและปฏิบัติการ ได้มีโอกาสเคลื่อนไหวอย่างเสรี การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ต้องสังกัดพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองใดๆ ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับภาคประชาชน ที่ให้การสนับสนุนให้เกิดผู้นำทางการเมืองเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองจากเดิมที่เชื่อว่าประชาธิปไตยมีแต่การเลือกตั้งเท่านั้นให้เป็นรูปแบบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ด้วยการให้ประชาชนเข้ามาบทบาททางการเมืองโดยตรงและสร้างค่านิยมที่ว่าประชาธิปไตยท้องถิ่นชุมชนที่เข้มแข็งด้วยการเมืองภาคพลเมืองหรือการเมืองภาคประชาชน เปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ต้องสังกัดพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองใดๆ ด้วย เพราะอาจทำให้ผู้ติดกับผลประโยชน์ของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองมากกว่าผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่ได้ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไม่พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของท่านใดเนื่องจากว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลในระดับตำบล คือเทศบาลตำบลซับสนอบทองเป็นการเฉพาะ ซึ่งยังไม่มีมีการวิจัยในด้านนี้

2.3 แนวทางข้อเสนอแนะในการสร้างการเมืองภาคประชาชน ผู้ศึกษาวิจัยจะขออภิปรายดังนี้

2.3.1 ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการเกี่ยวกับการสร้างการเมืองภาคประชาชนให้ประสบความสำเร็จเป็นจริงได้ เทศบาลจะต้องสนับสนุนการวิพากษ์การเมืองเปิดพื้นที่ให้ประชาชนแสดงออกทางการเมืองมีการเคลื่อนไหวตั้งกลุ่มการเมืองอย่างเสรี ภาครัฐให้การสนับสนุนทั้งด้านข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริงโดยไม่มีการปิดกั้น รัฐต้องไม่แทรกแซงการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของประชาชน ในปัจจุบันประชาชนยังไม่มีการวิพากษ์การเมืองจะมีเพียงแต่พูดคุยในวงสนทนาในกลุ่มเพื่อนหรือกลุ่มอาชีพเดียวกันเท่านั้น จะต้องเปิดพื้นที่ทางการเมืองให้ประชาชนได้แสดงออก

กล้าวิพากษ์ วิจารณ์ เสนอแนะการปฏิบัติงานของนักการเมืองและประชาชนซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินการที่ถูกต้องตามแนวทางของประชาธิปไตยได้ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไม่พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของท่านใดเนื่องจากว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลในระดับตำบล คือเทศบาลตำบลซำหมอตลอดเป็นการเฉพาะ ซึ่งยังไม่มีการวิจัยในด้านนี้

2.3.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชนในเทศบาล

ตำบลซำหมอตลอด แต่ละฝ่ายมีความเห็นแปลกแยกกันหลายประการ ฝ่ายบริหารไม่ยอมให้เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลซำหมอตลอด เพราะอาจจะสร้างความแตกแยกให้แก่ชุมชนได้ ด้านฝ่ายนิติบัญญัติมีความเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดีหากเกิดขึ้นได้ เพราะประชาชนจะได้ทำหน้าที่ของภาคพลเมืองไปในแนวทางที่ถูกต้องในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง และให้การเคลื่อนไหวนั้นๆต้องอยู่ในขอบเขตของกฎระเบียบ ปัจจุบันการเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลนั้นยังไม่ปรากฏเด่นชัด จะมีแต่เพียงเรียกร้องปัญหาความเดือนร้อนที่เกิดขึ้นในเรื่องที่อยู่อาศัย และสวัสดิการที่รัฐจัดสรรให้ เช่น เงินช่วยเหลือเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยคนพิการ ซึ่งส่วนใหญ่ที่มาร้องนั้นไม่เข้าใจในระเบียบหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับ การร้องปัญหาอีกด้านหนึ่ง คือ เรื่องน้ำท่วมในซอยเทศบาล 9 เนื่องจากเป็นซอยที่อยู่ต่ำกว่าที่อื่นน้ำจะไหลมาจากที่อื่นเข้ามา ซึ่งอยู่ระหว่างแก้ไขปัญหายอยู่ ดังนั้น เทศบาลจะต้องใส่ใจดูแลในเรื่องปัญหาความเดือนร้อนของประชาชนและแก้ไขปัญหาลงตรงตามความต้องการของประชาชนในการนี้จะต้องให้ประชาชนเข้ามาร่วมประชุมวางแผนพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน มิเช่นนั้นหากประชาชนได้รับปัญหาความเดือนร้อนมากๆอาจจะเกิดการเรียกร้องและยกระดับเคลื่อนไหวให้สูงขึ้นได้ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไม่พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของท่านใดเนื่องจากว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลในระดับตำบล คือเทศบาลตำบลซำหมอตลอดเป็นการเฉพาะ ซึ่งยังไม่มีการวิจัยในด้านนี้

2.3.3 แนวทางการลดบทบาทอำนาจของภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม

ในการกำหนดทางเลือกให้กับตนเอง จะต้องมีการกระจายอำนาจให้กับประชาชน ภาครัฐทำหน้าที่เพียงผู้กำกับดูแลเท่านั้น โดยการกระจายอำนาจมาสู่ท้องถิ่นปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน ให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรได้มีสิทธิและอำนาจอย่างชอบธรรมในการกำหนดนโยบายในท้องถิ่นของตน เพิ่มโอกาสและช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารองค์กรภาครัฐอย่างจริงจัง สนับสนุนทางด้านวิชาการประสบการณ์ให้กับประชาชน และปลูกจิตสำนึกแก่ประชาชนให้เห็นว่าการกำหนดทางเลือกผลประโยชน์ของตนเองเป็นหน้าที่ของตนเอง ในปัจจุบันการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรัฐบาล ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและ

ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับตามมาตรา 30 (4) กำหนดว่า "การจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่น ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เป็นต้นไป ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลไม่น้อยกว่า ร้อยละยี่สิบห้า และโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็น สัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบห้า โดยการจัดสรรสัดส่วนที่ เป็นธรรมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคำนึงถึงรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ด้วย จะเห็นได้ว่าการกำหนดสัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 30 (4) ซึ่งในปัจจุบันมีการถ่ายโอนภารกิจให้มากมายแต่การจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับท้องถิ่นไม่ ตรงตามที่กฎหมายกำหนดคือไม่ถึงร้อยละสามสิบห้า ซึ่งทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหา ด้านงบประมาณเป็นอย่างมาก เพราะการที่จะพัฒนาประชาธิปไตยจะต้องเริ่มที่ระดับท้องถิ่นให้ เข้มแข็งก่อนแล้วจึงจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยในระดับชาติได้ การศึกษาวิจัยในครั้ง นี้ไม่พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของท่านใดเนื่องจากว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา กระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลในระดับตำบล คือ เทศบาลตำบลซับสนอบทอดเป็นการเฉพาะ ซึ่งยังไม่มีการวิจัยในด้านนี้

2.3.4 แนวทางที่จะทำให้การสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลตำบล ซับสนอบทอดประสบผลสำเร็จ จะต้องเกิดจากการที่กลุ่มประชาชนรวมตัวกันก่อตั้งขึ้นเองโดย ธรรมชาติมิได้จัดตั้งโดยหน่วยงานของรัฐ มีวัตถุประสงค์ในการทำกิจกรรมที่จะก่อให้เกิด ประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และส่วนรวม มิใช่เกิดขึ้นโดยการชักจูงโดยกลุ่มผู้แสวงหาประโยชน์ การพัฒนากฎหมายกำหนดอำนาจการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม และปลูก จิตสำนึกทางการเมืองรวมถึงเสริมสร้างความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน ปลูกฝัง แนวคิดอุดมการณ์ในความเป็นเจ้าชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง สร้างหลักสูตรการเมืองภาคประชาชน ปลูกจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตยให้กับทุกภาคส่วนเริ่มจากครอบครัว บ้าน ชุมชน โรงเรียน และสถานที่ทำงาน ในปัจจุบันการรวมตัวของประชาชนส่วนใหญ่จะเกิดจากการที่ภาครัฐเป็นผู้ กำหนดให้จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลซึ่งจัดตั้งเป็นการเฉพาะกิจพอเสร็จสิ้นภารกิจกลุ่มก็ สลายตัวขาดความต่อเนื่องเนื่องจากประชาชนไม่ได้เป็นผู้จัดตั้งเอง ดังนั้นภาครัฐต้องปรับเปลี่ยน วิธีการทำงานใหม่การดำเนินการใดๆ ในท้องถิ่นจะต้องให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นกำหนดเลือก ทางเอง ตัดสินใจกันเอง ภาครัฐมีหน้าที่เพียงให้คำปรึกษาและเสนอแนะเท่านั้น การศึกษาวิจัยใน ครั้งนี้ไม่พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของท่านใดเนื่องจากว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา

กระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการสร้างการเมืองภาคประชาชนของเทศบาลในระดับตำบล คือเทศบาลตำบลชำสมอทอดเป็นการเฉพาะ ซึ่งยังไม่มีการวิจัยในด้านนี้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเทศบาลตำบลชำสมอทอดในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 จากการวิจัยพบว่า เทศบาลต้องมีการให้ความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้องแก่ประชาชน โดยหน่วยงานที่มีความรู้ความชำนาญด้านการเมืองภาคประชาชน และด้านการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นจึงควรพัฒนาองค์ความรู้การเมืองให้แก่ประชาชนในทุกรูปแบบ ทั้งในและนอกระบบ คือ การศึกษาในทุกระดับ การสื่อสารในรูปแบบต่างๆ การประชุมสัมมนาทางการเมือง การมีกิจกรรมที่ทำให้ประชาชนได้มีโอกาสในการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันตลอดจนภายในชุมชนและนอกชุมชน การศึกษาดูงานจากชุมชนที่เข้มแข็งแล้ว เป็นต้น

3.1.2 จากการวิจัยพบว่า เทศบาลต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกๆ ด้าน ดังนั้น จึงเสนอแนะให้มีการสนับสนุนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของเทศบาล เช่น การเข้าร่วมประชุมสภาเทศบาล ในห้องครัวภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาในด้านต่างๆ การรับทราบหรือเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างในกิจการของเทศบาล เป็นต้น

3.1.3 จากการวิจัยพบว่า เทศบาลต้องสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในชุมชนให้เห็นความสำคัญในสิทธิหน้าที่และความเป็นเจ้าของชุมชน ดังนั้นจึงเสนอแนะให้มีกิจกรรมที่แสดงออกถึงความสำคัญในสิทธิหน้าที่และความเป็นเจ้าของชุมชน เช่น การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ การเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตน

3.1.4 จากการวิจัยพบว่า ข้าราชการหรือนักการเมือง ควรจะเป็นเพียงผู้เข้ามาเสริมมาสนับสนุน และเป็นที่ปรึกษา ส่วนการตัดสินใจ และการกำหนดอนาคตของท้องถิ่น จะเป็นเรื่องของคนในท้องถิ่นเอง ดังนั้น จึงเสนอแนะให้ข้าราชการหรือนักการเมืองวางตัวอยู่ในฐานะที่ปรึกษาเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและตัดสินใจด้วยตนเอง

3.1.5 จากการวิจัยพบว่า ควรมีกระบวนการกล่อมเกลางานการเมือง เริ่มตั้งแต่ ที่บ้าน โรงเรียน ประชาสังคม และสนับสนุนโดยภาครัฐ โดย นำทฤษฎีการเรียนรู้ คือ การเรียนรู้ การปลูกจิตสำนึก และการลงมือปฏิบัติ และเพื่อให้ได้ผลในทางปฏิบัติ ควรนำแนวคิดทางพุทธศาสนา คือ การใช้อริยสัจ 4 ซึ่งประกอบด้วย ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค มาปรับใช้ นั่นคือ ทุกข์ คือการค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน เพราะนั่นคือ ความทุกข์ ได้แก่ การสั่งการของ

ราชการที่ไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ส่วนสมมุติ คือ การหาสาเหตุหรือต้นเหตุที่เกิดปัญหาดังกล่าว เช่น การที่ประชาชนไม่สนใจในการเมืองไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง และเมื่อได้ต้นเหตุของปัญหา ก็จะสามารถหาวิธีแก้ไขปัญหาก็ได้ตรงจุด คือ นิโรธ และสุดท้าย มรรค คือ การดำเนินการแก้ไขปัญหา ซึ่งต้องให้ทุกภาคส่วนร่วมกันแก้ไขปัญหามีให้มีหน่วยใดดำเนินการโดยลำพัง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 จากการศึกษาพบว่า ควรลดบทบาทและอำนาจของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้มีอำนาจน้อยลง เพิ่มบทบาทให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้น ดังนั้นจึงควรศึกษาวิจัยว่า ควรลดบทบาทและอำนาจของส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้มีอำนาจน้อยลง ในเรื่องใดบ้าง และควรเพิ่มบทบาทให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้น ในเรื่องใดจึงจะมีความเหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติสูงสุด

3.2.2 จากการศึกษาพบว่า ควรมีการสร้างความรู้ความสำนึกทางการเมือง (Political Awareness) โดยขึ้นอยู่กับระดับหรือฐานะทางเศรษฐกิจทางสังคม ของแต่ละบุคคลตามความเหมาะสม ดังนั้นจึงควรควรศึกษาวิจัยว่า ปัจจัยใดบ้างที่จะส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อการสร้างความรู้ความสำนึกทางการเมือง (Political Awareness)

3.2.3 จากการศึกษาพบว่า การเคลื่อนไหวทางการเมืองของประชาชน เกิดจากความเดือดร้อนหรือการไม่ได้รับความเป็นธรรม จากนโยบายรัฐบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากความไม่เข้าใจขององค์กรภาครัฐต่อความเดือดร้อน ปัญหาจิตสำนึกทางการเมือง และภาวะผู้นำของข้าราชการและนักการเมือง รวมถึงการที่องค์กรภาคตัวแทนไม่สามารถควบคุมการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมือง หรือการทำงานภาคผู้แทนไม่สนองความต้องการให้กับประชาชนส่วนใหญ่โดยมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้องนั้น อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง ดังนั้นจึงควรศึกษาวิจัยว่า ในเขตเทศบาลตำบลชัยสมอทอด มีปัญหาใดที่อาจสร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนที่อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง รวมถึงศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่

3.2.4 จากการศึกษาพบว่า ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงประชาชนโดยประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้าย เพราะพลเมืองเป็นผู้มีส่วนร่วมโดยตรงในการเมืองด้วยการลงมติตัดสินใจของตนเองด้วยตนเองและเพื่อตนเองทุกเรื่อง โดยไม่มีตัวแทนปกครองแบบประชาธิปไตยสมัยเริ่มแรกที่เกิดในนครรัฐเอเธนส์ของกรีกโบราณ ดังนั้น ควรศึกษาวิจัยต่อว่า ควรเป็นเรื่องใดบ้างที่เหมาะสมและไม่ขัดกฎหมายในการให้อำนาจโดยตรงแก่ประชาชนในการปกครองตนเองในรูปแบบประชาธิปไตยโดยตรง เช่น การทำประชามติในเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อ

ประชาชน และผลการทำประชามติครั้งนี้มีผลใช้บังคับด้วย เป็นต้น หรือการเสนอเทศบัญญัติการ
ซึ่งการที่เทศบาลมีขนาดเล็ก น่าจะไม่มีปัญหาในการดำเนินการ

3.2.5 ควรมีการศึกษาวิจัยว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดบ้างมีความเหมาะสม
ในการสร้างการเมืองภาคประชาชน ในรูปแบบประชาธิปไตยโดยตรง เพราะถ้าทำได้ทั่วประเทศ
จะทำให้เกิดความแข็งแกร่งของระบอบประชาธิปไตย ในระดับชาติ เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ
อย่างสูงสุด